

**แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3**

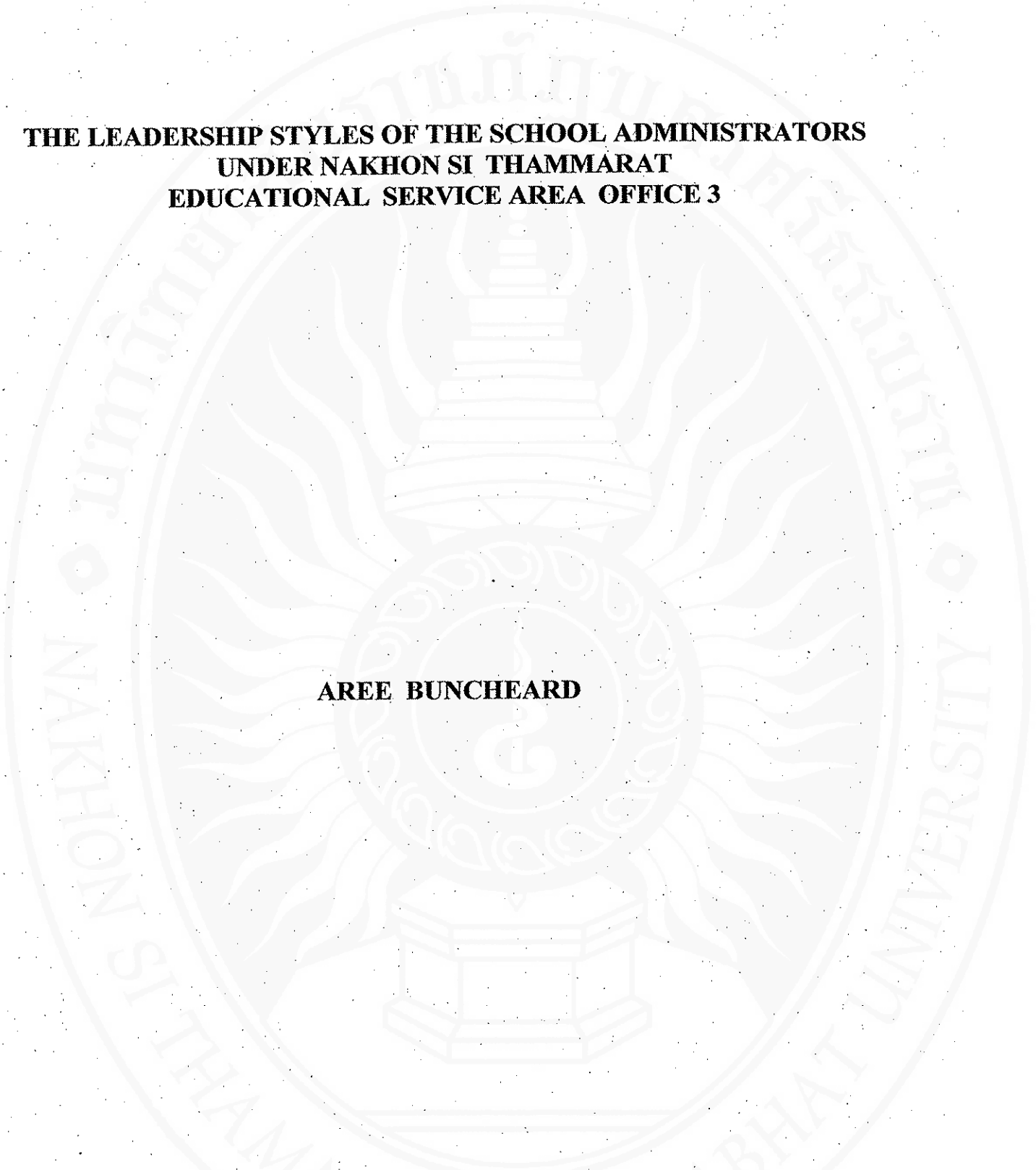
**อารีย์ บุญเชิด**

**เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา**

**ตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา**

**ปีการศึกษา 2549**

**ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช**



**THE LEADERSHIP STYLES OF THE SCHOOL ADMINISTRATORS  
UNDER NAKHON SI THAMMARAT  
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3**

**AREE BUNCHEARD**

**Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master  
of Education Degree in Educational Administration  
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University  
Academic Year 2549**

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3


ผู้วิจัย

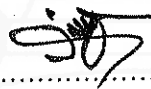
นางอารีย์ บุญเชิด

สาขา


การบริหารการศึกษา


คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์


.....ประธาน  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรवरณ จงจิตร ศิริจิรกาล)

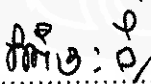
.....กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชატะกาญจน์)

คณะกรรมการสอบ


.....ประธาน  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เหม ทองชัย)

.....กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรवरณ จงจิตร ศิริจิรกาล)

.....กรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชატะกาญจน์)

.....กรรมการ  
(นายสันติ แสงระวี)

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง  
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา

.....  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชატะกาญจน์)

.....  
(อาจารย์อำพล ศิริพันธ์)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน

วันที่ 11 เดือน เมษายน พ.ศ. 2550

## บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3
ผู้วิจัย	นางอารีย์ บุญเชิด
สาขา	การบริหารการศึกษา
ประธานกรรมการที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระบุษ ชาติตะกาญจน์

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ทั้ง 3 แบบ คือ แบบภาวะผู้นำที่ยึดสถาบันเป็นหลัก แบบภาวะผู้นำที่ยึด บุคคลเป็นหลัก และแบบภาวะผู้นำที่ยึดการประสานประโยชน์เป็นหลัก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้คือผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 จำนวน 182 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 1 ชุด เป็นแบบสำรวจ รายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่น .80 วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

### ผลการวิจัยพบว่า

1. แบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 3 ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านคือ ด้านแบบภาวะผู้นำที่ยึดสถาบันเป็นหลัก ด้านแบบภาวะผู้นำที่ยึดบุคคลเป็นหลัก และด้านแบบภาวะผู้นำที่ยึดการประสานสานประโยชน์เป็น หลักอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานวิทยฐานะชำนาญการ กับผู้บริหาร โรงเรียนที่มีมาตรฐานวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีมาตรฐานวิทยฐานะ ต่างกันปฏิบัติแบบภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารโรงเรียนต่างกัน โดยรวมปฏิบัติแบบภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนต่ำกว่า 10 ปี กับผู้บริหาร โรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน 10 ปีขึ้นไป ด้านแบบภาวะผู้นำที่ยึด การประสานประโยชน์เป็นหลักแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

## ABSTRACT

The Title           The Leadership Styles of the School Administrators under  
Nakhon Si Thammarat Educational Service Area Office 3  
The Author        Mrs. Aree Buncheard  
Program           Educational Administration  
Thesis Chairman  Assistant Professor Dr.Veeravan Jongjit Sirijirakal  
Thesis Advisor   Assistant Professor Dr.Werayut Chatakul

---

The objective of this research was to study the leadership styles of the school administrators under Nakhon Si Thammarat Educational Service Area Office 3. The samples consisted of 182 educational administrators. The instruments used to collect data were rating scale questionnaires. The data were analyzed by percentages, arithmetic means, and standard deviation.

The findings were as follows :

1. The leadership style of the school administrators under Nakhon Si Thammarat Educational Service Area Office 3, as a whole and in each type : nomothetic leadership style, ideographic leadership style, transactional leadership style were at the high level.

2. The result of the comparison of the leadership styles of the school administrators under Nakhon Si Thammarat Educational Service Area Office 3 between the educational qualitative specialized administrators and the educational qualitative ones were not different

3. The result of the comparison of the leadership styles of the school administrators under Nakhon Si Thammarat Educational Service Area Office 3 among the administrators having dissimilar experiences in their positions, as a whole were not different in the leadership style. When each aspect was considered, it was found that in the aspect of the transactional leadership, there was a significant difference at .05 level between the administrators with less than 10 years of experiences and the ones with over 10 years of experiences..

## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือ แนะนำอย่างดีจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีรวรรณ จงจิตร ศิริจิรกาล ประธานกรรมการที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระบุษย์ ชาคะกาญจน์ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ ในการวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณนายณรงค์ สุทธิภักดี ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสามัคยาราม นายสุวรรณ ขวัญแก้ว ผู้อำนวยการโรงเรียนชุมชนบ้านพุดหง และนายปรีชา สุขสงวน ผู้อำนวยการโรงเรียนร่อนพิบูลย์เกียรติวสุนทรวิวัฒน์ ที่กรุณาให้คำแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม ตลอดจนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 นายโสภาส โอปริก ผู้อำนวยการโรงเรียนทัศนาวลัย นายสมใจ บุญเชิด ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าไทร ที่ได้คำปรึกษาแนะนำมาโดยตลอด และผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม เพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าของงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่บิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

อารีย์ บุญเชิด

## สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ .....	ก
กิตติกรรมประกาศ .....	ง
สารบัญ .....	จ
สารบัญตาราง .....	ช
สารบัญภาพ .....	ณ
<b>บทที่</b>	
1 บทนำ .....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา .....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย .....	3
สมมติฐานของการวิจัย .....	3
ขอบเขตของการวิจัย .....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ .....	4
ประโยชน์ของการวิจัย .....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	6
ความหมายของผู้นำและภาวะผู้นำ .....	6
ความหมายของแบบภาวะผู้นำ .....	15
แบบภาวะผู้นำ .....	16
บทบาทและหน้าที่ของผู้นำ .....	40
คุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้นำ .....	47
การสร้างภาวะผู้นำ .....	56
การพัฒนาภาวะผู้นำ .....	58



บทที่

ณ

หน้า

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน .....	58
ทฤษฎีผู้นำที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ .....	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....	61
3 วิธีดำเนินการวิจัย .....	66
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง .....	66
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล .....	67
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ .....	67
การเก็บรวบรวมข้อมูล .....	68
การวิเคราะห์ข้อมูล .....	69
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล .....	69
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....	72
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล .....	72
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....	73
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ .....	83
วัตถุประสงค์ของการวิจัย .....	83
สมมุติฐานของการวิจัย .....	83
วิธีดำเนินการวิจัย .....	83
การวิเคราะห์ข้อมูล .....	85
สรุปผลการวิจัย .....	86
อภิปรายผลการวิจัย .....	86
ข้อเสนอแนะ .....	92
บรรณานุกรม .....	93
ภาคผนวก .....	98
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ .....	99
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ .....	101

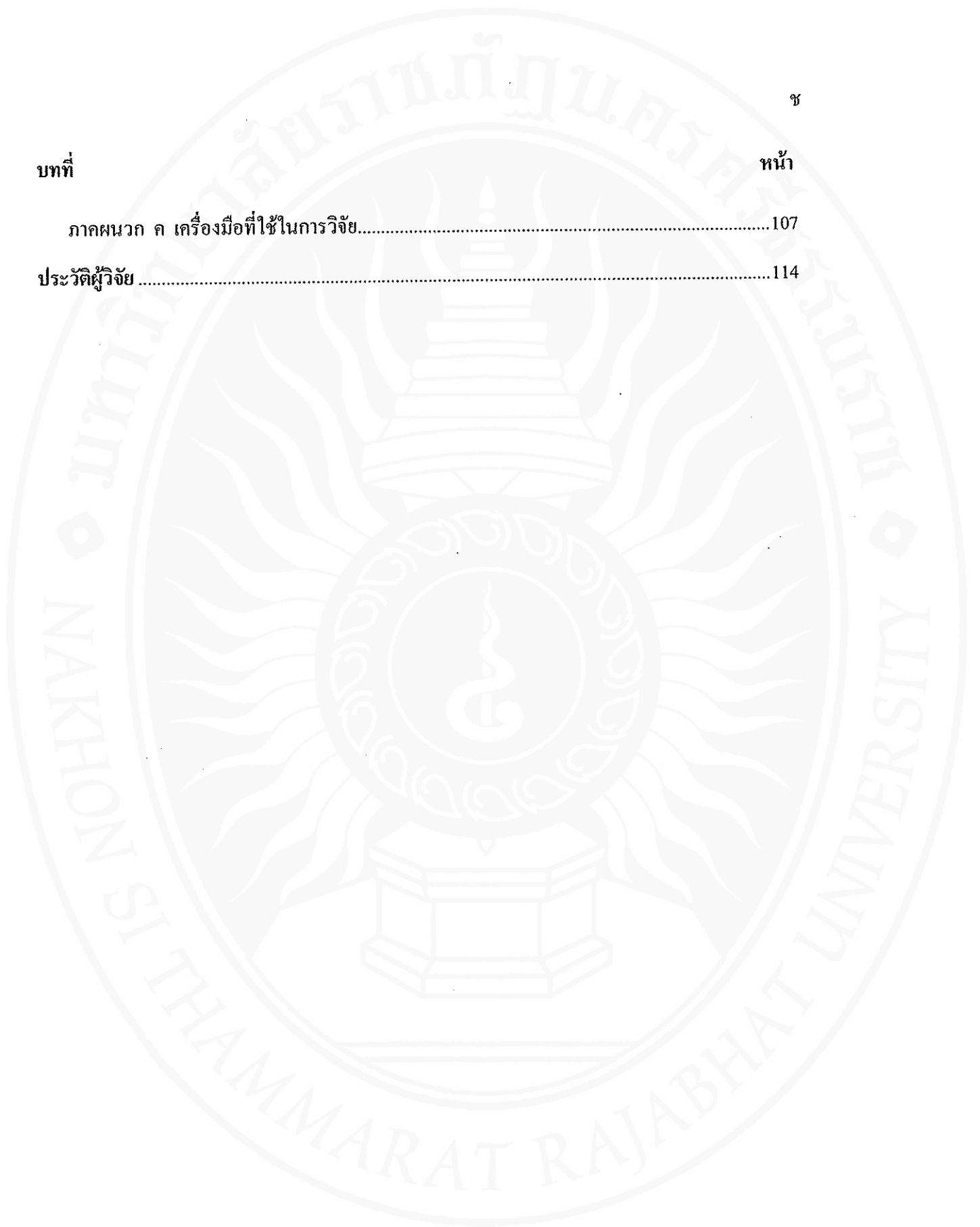
บทที่

๘

หน้า

ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....107

ประวัติผู้วิจัย.....114



## สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหาร โรงเรียนจำแนกตามมาตรฐานวิทยฐานะ..... 67
2	แสดงค่าร้อยละของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ มาตรฐานวิทยฐานะ และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร..... 73
3	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร ผู้นำที่ยึดสถาบันเป็นหลัก..... 74
4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านภาวะผู้นำที่ยึดบุคคลเป็นหลัก..... 76
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ด้านภาวะผู้นำที่ยึดการประสานประโยชน์เป็นหลัก..... 78
6	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมทุกด้าน ..... 80
6	แสดงการเปรียบเทียบแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่มีมาตรฐานวิทยฐานะแตกต่างกัน ..... 81
7	แสดงการเปรียบเทียบแบบภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนต่างกัน ..... 82

## สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
1	แสดงแบบภาวะผู้นำตามแนวคิดของเกทเชลส์และกูบา..... 17
2	แสดงแบบของผู้นำทางสถาบัน ..... 18
3	แสดงแบบภาวะผู้นำตามแนวคิดของทานเนนบอมและชมิคท์..... 22
4	แสดงตาข่ายการบริหารตามแนวคิดของเบลคและมูตัน..... 23
5	แสดงมิติทั้ง 3 มิติของเรดคิน ..... 32
6	แสดงแบบผู้นำพื้นฐาน 4 แบบของเรดคิน ..... 33
7	แสดงแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพมาก และแบบภาวะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ น้อยตามแบบภาวะผู้นำ 3 มิติของเรดคิน ..... 35
8	แสดงพฤติกรรมผู้นำที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่าง 2 มิติ..... 39